

IZHAJA VSAKI DAN.
ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Povsemne številke se prodajajo po 3 avd., (6 stotink)
v mnogih tobačarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dombergu, Solkanu itd.
Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene
tolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 stot.
mili. meter, oamrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 20 st. m. m. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, za
naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira.
Naročnina na tedensko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2 K
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilišni račun št. 511-652.
Telefon št. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Prihod hrvat. dijakov na Dunaj.

DUNAJ 6. Danes zjutraj je s posebnim vlakom dospelo semkaj iz Zagreba 480 hrvatskih dijakov. Na kolodvoru so jih pozdravili njihovi rojaki. Vsi so se nato podali v sprejeto do parlamenta. V postranski dvorani je deputacija, obstoječa iz dvajset dijakov, pozdravil načelnik jugoslovanskega kluba ter poslanca Trešić in Ivanšević. Vsi trije poslanci so izrazili svoje zadovoljstvo nad vedenjem hrvatskih dijakov in so obljubili, da se bodo napotile zavzeti za njih. Ko so dijaki odpeli neko hrvatsko pesem, se je sprejel mirno pomikal proti vseučilišču.

DUNAJ 6. K sprejemu hrvatskih akademikov na Dunaju se še poročajo: Na kolodvoru so pričakali došla hrvatska, srbski, slovenski, češki, maloruski in romunski dijaki. Parlament je bil zastražen iz bojezni pred demonstracijami. Pred parlamentom so hrvatske akademike sprejeli poslanci Šrekelj, Spinič in dr. Trešić. Ker sekcijski načelnik dr. Bauer ni dovolil dijakom korporativnega vstopa v parlament, je šla noter le deputacija 20 akademikov, da se pokloni poslanecem, zbranim v „Jugoslovanskem klubu“. V klubu so bili vsi poslanci: imenom kluba je akademike pozdravil podnačelnik dr. Ploj, ki jim je obljubil moralno in gnetno podporo in izrekel nado, da se kmalu povrnejo v domovino. Za dijake se je zahvalil akademik Perišić. Na to sta še govorila poslanca Ivanšević in dr. Trešić, pred parlamentom Spinič. Ko so dijaki zapeli „Liepo našo domovino“, so mirno odšli na vseučilišče. Dijaki, ki se vpišejo na praški univerzi, odidejo v Prago ob 9. uri zvečer.

Banket na čast hrvatskim dijakom

DUNAJ 6. Danes opoldne je bil na čast hrvatskim dijakom banket, na katerem so bili tudi poslanci B. Rankin, Ivanšević, Hribar, Mandić, Rubelek, Rybář in Spinič. Dunajski jurist Silović je pozdravil Z. grebčane, nakar se mu je zahvalil Angelić. Govorili so še posl. Spinič, Hribar, Ivanšević in Rybář. Po banketu so se dijaki mirno razšli.

Nemški knezi na Dunaju.

DUNAJ 6. Danes dospelo semkaj nemški knezi, ki se jutri poklonijo cesarju, da mu čestitajo povodom 60-letnice njegovega vladanja.

Mesto je vse okrašeno; raz vseh javnih poslopij plapolajo zastave. Tudi privatne hiše so okinčane. Ulica, ki vodi na „Burg“, nudi impozantni pogled. Vse postaje, na katere so pripeljejo knezi, so okrašene na zunanost in znotraj, zlasti krasno, postaja v Penzingu. Na cesti, ki vodi od nje na Schönbrunn, se nahajajo slavoloki in drugi okrašeni s zastavami in zelenjem.

Bavarski princ regent Luitpold.

DUNAJ 6. Ob 7 uri 30 min dopoldne je dospel na zapadni kolodvor bavarski princ regent Luitpold. Princ petje inkognito, sprejela sta ga bavarski poslanik Rucher in adjutant baron Wiedemann. S princem so dospeli minister Podewils, general Reschreiter in drugi častniki njegovega spremstva. Princ se je odpeljal v palačo Madena. Semkaj je dospel tudi dr. tajnik Schoen.

PODLISTEK.

70

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

„No, Marjanka, zdaj pa ti podajaj vina s poljubi!“ je rekel Bjelecki in jo prijel za roko.

„Da, tako-le te poljubim!“ je rekla ona in v šali zamahnila po njem.

„Dedka lahko tudi brez denarja poljubim,“ se je oglašilo drugo dekle.

„Vidiš, ti si pridno dete,“ je dejal Bjelecki in poljubil branečo se deklico.

„Ne, le ti podajaj!“ je silil Marjanko. „Podaj tvojemu najemniku!“

In prijel jo je za roko, jo peljal h klopi in jo posadil poleg Olenina.

„Kaka krasotica!“ je rekel in obrnil njeno glavo v profil.

Marjanka se ni branila, ampak ponosno se smehljaje, se je ozrla na Olenina s svojimi podolgovatimi očmi.

„Krasno dekle!“ je ponovil Bjelecki.

„Kaka krasotica sem jaz!“ se je zdelo,

Na kolodvoru ga je pozdravil tajnik poslaništva grof Erbach-Schoenburg. Predpoludne sta dospela iz Berolina avstro-ogrski poslanik Seegyeri in vojaški ataše Klepsch-Kloth. Adjutant cesarja Viljema major Friedburg in baron Senden sta prišla zvečer.

Cesar pri princu Luitpoldu

DUNAJ 6. Ob 1 uri popoldne je cesar posetil bavarskega princa regenta Luitpolda. Cesar, ki je imel uniformo svojega bavarskega polka, v spremstvu knilnega adjutanta Ponzratza se je odpeljal iz Schönbrunn ob 12¹⁵. Pred palačo Madena se je zbrala velika množica ljudstva, ki je cesarja živahno pozdravljala. Cesar je ostal pri princu regentu četr ure. Zatem se je cesar ob živahnih ovacijah občinstva vrnil v Schönbrunn.

Virtemberški kralj in badenski veliki vojvoda.

STUTGART 6. Kralj Viljem je s svojim spremstvom odpotoval na Dunaj ob 6⁴⁴ uri zjutraj.

Na postaji se je kralj sestal z badenskim velikim vojvodo. Oba kneza sta se z istim vlakom odpeljala in dospela na Dunaj ob 6 uri zvečer.

DUNAJ 6. Ob 5 uri 25 min. je dospel na zapadni kolodvor knez Jurij Schaumburg-Lippe. Kneza je sprejel nemški poslanik Tschirsky in členi poslaništva in njemu pridruženi častni kavalir, major Barth. Knez se je odpeljal v cesarsko palačo.

Ob 5 uri 50 min. sta na isti kolodvor dospela virtemberški kralj Viljem in veliki vojvoda badenski Friderik. Na kolodvoru so vladarja pozdravili: nadvojvoda Fran Ferdinand, poslanik Tschirsky z gospodi poslaništva, državni tajnik Schöen, zborni poveljnik FZM. Fiedler, mestni poveljnik GM. Hoffmann, namestnik Kielmanegg, častna kavalirja, in sicer za virtemberškega kralja general kavalerije vitez Brudermann, za velikega vojvodo badenskega FML vitez Verbach, nadalje častna stotinja 32. pešpolka z zastavo in godbo. Ob prihodu vlaka je godba zasvirla nemško himno. Po običajnih pozdravih sta se vladarja v dvornih kočijah odpeljala v cesarsko palačo. Čeravno je bil dež, se je zbrala pred kolodvorom velika množica občinstva, ki je gosta simpatično pozdravljala.

Nemški cesar v Puli.

PULA 6. Jahta „Hohenzollern“ je v spremstvu vojnih ladij „Sleipner“ in „Hamburg“ in ob gromenju topov prispela v pristanišče ob 8 uri 14 min. Jahta se je usidrala pred admiralatom.

Mislilo se je, da se cesar izkrcal pred admiralatom, zato so se tamkaj ob 9. uri zbrali vsi častniki in vojaški uradniki, častna stotinja pomorščakov z godbo. Cesar je odlečel, da se dopoldne ne izkrcal. Častniki in uradniki so bili veled tega odslovljeni, častna stotinja in godba sta se vrnila v vojašnico.

Ob 1 uri bo na „Lacromi“ obed za dvajset oseb. Vsa javna državna in občinska poslopja so v zastavah. Vojaki, redarji in orožniki so v paradi. Po mestu je živahno gibanje, došlo je tudi mnogo tujcev.

PULA 6. Kmalu potem ko je cesarska jahta „Hohenzollern“ ob gromenju topov dospela v notranje pristanišče ter se usidrala, so se osebe, ki so imele cesarja pozdraviti, v čolnih podale na „Hohenzollern“. Cesar Viljem jih je posamično vsprejemal, in sicer poveljnika vojne mornarice grofa Montecuccoli, zbornega poveljnika FML Potioreka, namest-

nika princa Hohenlohe, pristanišnega admiralat Ripperja, poveljnika eskadre kontreadmirala Zieglerja ter se je z vsakim prijazno razgovarjal. Na to je cesar vsprejel okrajnega glavarja Reinleina. Med tem so se zbrale na jahti druge ličnosti in častniki mornarice in armade, določeni za častno službo in sicer: deželni poveljnik crozištra polkovnik Bincwetz, njegov namestnik major Kostenzer, poveljnik orožniškega oddelka v Puli nadporočnik Sisković, namestnik policijskega ravnatelja vladni svetnik Mahkovec in voditelj puljskega policijskega komisarijata policijski svetnik Osti. Gospode je predstavil cesarju deloma poveljnik mornarice, deloma namestnik. Cesar Viljem je vsacega prijazno ogovoril in mu podal roko.

Pred obedom, ki bo ob 1 uri, ne pojde cesar na kopno.

Avstroogrške vojne ladije so razvile tudi nemško zastavo.

PULA 6. Opoldne je nemški cesar na „Lacromi“ posetil poveljnika vojne mornarice grofa Montecuccoli in namestnika princa Hohenlohe. Ob prihodu in odhodu so bili oddani običajni strelji. Ko je cesar vsprejel admiralat, se je cesarica razgovarjala z poveljnikom mornarice in z namestnikom. Na to se je cesarica malim parnikom podala k bližnjemu hribu sv. Petra, kjer se nahaja oskrbovalna zaloga, kjer je ostala malo časa ter se je zatem vrnila na „Hohenzollern“.

PULA 6. Ob 1 uri popoldne je bil na jahti „Hohenzollern“ obed, na kateri so bili povabljeni poveljnik vojne mornarice grof Montecuccoli, namestnik princa Hohenlohe, zborni poveljnik FML Potiorek, pristanišni poveljnik pl. Ripper in kontreadmiral Ziegler. Avstroogrške vojne ladije so razobesile nemško vojno zastavo.

PULA 6. Cesarska dvojica se je s princem in princesinjo popold. izkrcala na Elizabetinem pomolu ter se na to podala na kolodvor. Tu se je cesar Viljem poslovil od poveljnika mornarice grofa Montecuccoli, namestnika princa Hohenlohe, zbornega poveljnika FML Potioreka, pristaniškega poveljnika Ripperja, poveljnika eskadre Zieglerja in nemškega generalnega konzula Stanniusa. Dvorni vlak se je odpeljal ob 4 in tri četrte ure popoldne. Del dvornega vlaka se je odpeljal že ob 4 uri in pol popoldne.

Dvorni vlak vodi ravnatelj državne železnice dvorni svetnik Ruff. V Divači se združita oba vlaka.

Cesar Viljem je odlikoval razne dostojanstvenike z red. Jahta Hohenzollern, nemška vojna ladija „Hamburg“ in torpedovka „Sleipner“ ostaneta še nekoliko časa v Puli. Cesarska rodbina ni tekom 8 ur, kar se je mudila tukaj, stopila na kopno.

Dr. Wekerle na Dunaju.

BUDIMPEŠTA 6. Ministerski predsednik dr. Wekerle je popoldne odpotoval na Dunaj.

Za pogreb dr. Herolda.

PRAGA 6. Povodom smrti dr. Herolda prihajajo množestvo sočalnice. Z Dunaja pride poseben vlak v Prago. Pogreba se udeleži 63 državnih poslancev. Predsedstvo poslanske zbornice bo zastopal predsednik dr. Začek.

Prade imenovan nemškim ministrom-rojakom.

DUNAJ 6. Jutrnji uradni list priobči lastnoročno pismo cesarjevo, s katerim je državni poslanec Henrik Prade imenovan nemškim ministrom-rojakom.

„Aj, ti se me bojiš?“ je rekla.

„Da, saj si ravnotako huda kakor tvoja mati.“

„A ti bi moral bolj z Jeroško ždeti, potlej bi te dekleta tudi začela ljubiti.“ Nasmehnila se je in ga gledala naravnost in od blizu v oči.

Ni vedel, kaj bi rekel. „A ko bi jaz k Vam prišel?“ je dejal naenkrat.

„To bi bilo kaj drugega,“ je odvrnila in živahno pokimala.

V tem trenutku je Bjelecki s sunkom odpahnil duri, in Marjana je odskočila od Olenina, tako da se je z bokom zadela ob njegovo nogo.

„Vse je prazno, kar sem mislil preje: ljubezen in samozatajevanje in Lukaška. Edino je sreča: kdor je srecen, ta ima prav,“ je šinilo Oleninu v glavo in z njemu samemu nepričakovano močjo je prijel lepo Marjanko in jo poljubil na senc in na lice. Marjanka se ni razjezila, ampak se je le glasno zasmejala in zbežala vun k drugim dekletom.

S tem je bil zabavni večer pri kraju. Stara, Ustjenkina mati, se je vrnila z dela, ozmerjala vsa dekleta in jih razpodila.

(Dalje.)

Danski kralj na Dunaju.

KODANJ 6. Kralj Friderik odpotuje v soboto zvečer v Avstrijo.

Poplave na Ruskem.

PETROGRAD 6. Iz mest Mohilev, Homel, Kopis in Kremenčug ter iz okrajev Gorik in Vršah prihajajo še vedno poročila o poplavih. Skoraj povsod je na stotine hiš pod vodo. V Černigovu je železniški promet prekinjen. Iz Kijeva in drugih mest južnih krajev pa javljajo, da je voda upadla.

Atentat z bombo na guvernerja.

VORONEŠ 6. Ko se je voroneški guverner Bibikov s soprogom peljal na sprehod, je bila vržena pod kočijo bomba, ki se je razpočila in zdrobila zadnji del kočije. Guverner in njegova soproga sta ostala nepoškodovana, dčim je bila ubita neka ženska, ki je šla mimo.

Vsprejem pri novem gališkem namestniku.

LVOV 6. Novoimenovani namestnik dr. Bobrzyński je danes v veliki vsprejemni dvorani vsprejemal zastopnike oblastnih in uradov, duhovščine, generaliteto in t. d. Na pozdrav namestniškega gremija se je namestnik zahvalil rekši, da nastopa svojo službo v težavnem trenutku, v katerem je potreben notranji mir, trezno presojevanje zakmer in natančno izvrševanje obstoječih zakonov. V tem oziru računa brezpogojno na vse politične uradnike dežele.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 6. Minister za poljedelstvo Daranyi je predložil zbornici zakonski načrt glede investicij za vodne gradnje. V načrtu zahteva minister 192 milijonov kron. Od teh se, počeni od 1908, postavi vsako leto v proračun 7 in pol mil. Ta svota je določena za regulacijo in kanalizacijo Donave, Tise, Drave in Save in pritokov.

Zbornica je nadaljevala debato o imunitetni stvari posl. Onciu in tovarišev.

Minister za notranje stvari grof Andrássy je izjavil, da zbornico zanima le, ako je to politična veksacija ali ne. Zato proš, naj zbornica vsprejme predlog imunitetnega odseka. Predlog je bil nato z veliko večino vsprejet.

Pričela je razprava proračuna za leto 1908. — Posl. Mihael Polit (Srb) je napadal vladno politiko napram Hrvatim ter izjavil, da se je položaj v Hrvatski tako postril, da se je bati obnovenja krvavih dogodkov iz leta 1883.

Posl. Simks (stranka neodvisnosti) je govoril za proračun. — Razprava je bila zatem prekrojena. Koncem seje je minister za notranje stvari grof Andrássy odgovoril na interpelacijo posl. Banfyja v stvari jeakovnega vprašanja v Sopronu. Odgovor ministrov je bil vzet na znanje. Konečno je posl. Metzöffy (narodni socialist) interpeliral vlado, kdaj da predloži zakonski načrt o splošni volilni pravici, nakar je bila seja zaključena. Prihodnja seja jutri.

Državne šole v Trstu.

Ljubljanski šolski list „Laibacher Schulzeitung“ od minolega meseca prinaša članek, došel mu iz Trsta pod naslovom „Unsere Staatsvolksschule in Triest“ — „Naša državna šola v Trstu“.

In nasproti temu članku v glasilu naših ultranemških državnih učiteljev smo v čudnem, nenavadnem položaju, kajti — pri-trjevatni mu moremo.

Člankar pripoveduje: „Državna šola na Lipskem trgu je dobila s šolskim letom še drugega ravnatelja. Skrajni čas je bil, da se je izvršilo to ločenje. S tem časom nikakor kaj citati prejšnjemu skupnemu ravnateljstvu. Le oziri na razvoj šole in na napredovanje učnih sil so vzrok našemu zadoščenju. Ali čemu naj bi ostali na pol poti? V šoli v ulici Fontana razmere tudi niso drugačne. Zakaj se ni ob enem tudi tam izvršila delitev? Saj se je predlagalo že iz začetka in so se prostorne razmere uredile temu primerno. Novi ravnatelj na Lipskem trgu ima nadzirati dvanajst razredov, ravnatelj v ulici Fontana pa edenindvajset. Zato pa je odvezan od poučevanja in nadomešča ga suple nt. Je že res: to je ceneje. Ali — ni bolje, nego bi bilo, ako bi bil nameščen še drug ravnatelj. Ravnatelj naj ne bo samo človek kance-lije, ampak mora tudi sam poučevati. Potem bo z drugačnim merilom meril delovanje učiteljev in ne bo zapadal v pedagoške spekulacije in enostranosti. — Dalje: šola se more vse drugače razvijati, ako je za-se celota, nego pa, ako je le del celote. Nemci v Trstu morajo gledati na to, da njihove ljudske šole vspevajo. Zato zahtevajo razdelitev šole v ulici Fontana v samostojno deško in dekliško

šolo, vsako s svojim ravnateljem. Tega vprašanja ne bomo puščala mirovati, ker se dotika naših najvažnejših šolskih interesov."

Kakor rečeno: tu je slučaj, sila redek, da nekonkacionalnemu listu ne oporekamo. Nasprotno! Kolikokrat je ravno „Edinost“ že naglašala prav to, kar sedaj zahteva navedeni šolski list!! Kolikrat smo ravno na tem mestu žigosali obstoječi nesrečni zistem — ali bilo je vse zastoj! Mi smo vedno dokazovali, da ravnatelj mora biti tudi učitelj, ker le tako, na podlagi lastnih izkušenj, more prav in pravično presojevati delovanje pojedinih učiteljev. Naglašali smo, da ravnatelj, ki nič ne poučuje, lahko postaja pristranski in krivičen. Ta nevarnost je tem bližja, ako ima ravnatelj nadzorovati nerazumno veliko število učiteljev, katero razmerje je bilo na Lipskem trgu in je še v ulici Fontana, kjer sta v resnici dva zavoda — deška in dekliska šola — podrejena enemu in istemu vodstvu. Ob takih razmerah ravnatelj tudi razmerja in — razmeric med učiteljskim osebnost ne more tako dobro poznati, kakor je potrebnost.

Tako je „Edinost“ že večkrat izvajala. Ali to je — slovenski list. Ta okolnost pa zadošča, da merodajni faktorji principijelno ne uvažujejo, ako ta list kaj graja ali priporoča.

V tem konkretnem slučaju soglašamo torej z nemškimi listom. Sedaj pa naj sledi nekoliko komentarja. Ravno te dni so se bavili listi z infiltracijo nemškega duha, z germanizatoričnimi tendencami v tukajšnjih samostanskih zavodih ter so škofu tržaškemu pripisovali povzpečevanje teh tendencij. Ali ne sledi tem tendencijam tudi ves zistem na tukajšnjih državnih šolah? In vi dopisniki „Laibacher Schulzeitung“, ali vam ni nič znano nemoteno 17-letno delovanje ravnatelja na prejšnjih državnih ljudskih šolah v ulici Fontana, kakor tudi pozneje na združeni deški in dekliski šoli na Lipskem trgu? Ali vam ni nič znano, kako samovoljno je ta ravnatelj razpolagal z učitelstvom in vodil te zavode? Kdaj ste se oglasili doslej proti nezakonitemu in škodljivemu združevanju teh zavodov pod enim ravnateljem? Molčali ste, ker je šlo za vašega somišljenika in zaščitnika. Tudi pozneje niste imeli poguma, ki je prišel drug mož, slepo udan svojemu predniku v ulici Fontana!

Sedaj pa so ti gospodje postali pogumni in zahtevajo ločitev, kakor jo je zahtevala „Edinost“ že pred desetimi leti, da si po njenem uverjenju ti nemški zavodi niwajo zakonite podlage. Uvaževala je pač dejstvo, da smo mi slovenski meščani — ker nimamo svojih šol — navezani na te zavode. Uvaževali smo tudi okolnost, da je bila na teh zavodih dovoljena mrvica pouka tudi našemu materinemu jeziku. Ali tudi to skromno zavetje nam hočejo odvzeti. Saj vidimo, ko se ta pouk od dneva do dneva bolj zanemarija in se celo vpliva na otroke, naj izstopijo iz tega pouka, češ, da jih to ovira v napredku v učnem jeziku — v nemščini!

Sedaj zahtevajo, naj ravnatelj tudi poučuje. Čudno! Skozi 17 let so molčali k temu, da ni ravnatelj nikdar poučeval. Čudno, da jim je prišlo še le sedaj spoznanje, da korist zavoda zahteva, da ravnatelj tudi poučuje, da ravnatelj, ki pozna šolo in pouk samo po hospitiranju, ne more biti dober ravnatelj. To je tudi resnica, ki jo najjasneje dokazuje dejstvo, da so ravnatelji na srednjih šolah obvezani v poučevanje po 9 ur na teden. Koliko bolj je potrebno to na ljudskih šolah!

Ali še nekaj čudnega moramo zabeležiti. Gospodje se zavzemajo za ločitev deške in dekliske šole v ulici Fontana. Zakaj pa ne zahtevajo tudi ločitve dekliske šole na trgu Lipska od meščanske šole, da si imata oba ta dva zavoda po več nego dvajset razredov?!!

K razmotrivanju o tem in k pozivu na tukajšnje Nemce se še povrnemo.

X.

Gospodarski prepoved „benečanske“ Istre.

II.

Hišo pridno zidajo. Vrvenje, ropot, drgnjenje kamena ob kamen; nered, razmetavanje materijala, klevete, hujskarije, vse skupaj nametšno, kakor ob početkih velikanskih podjetij: vsega imamo sedaj tu v obilici. — Znamenje, da postavljamo trden temelj domu, ki se zove „gospodarsko osamosvojenje“.

Prorokovanje o vstanovitvi malih selških posojilnic se že izpolnjuje. V vpisovanju v zadržni vpisnik so že posojilnice: Skotije, Pasjavar, sv. Anton, Vanganel, Korte, mejtem ko v Pobjegih že lepo cvete in rodi.

Vsi ti zavodi pa so ustanovljeni od oseb, ki politiko odločno izključujejo iz gospodarskega delovanja. Sedina izjema je pos. v Kortah, kjer je pristiskala „Zadržna zveza v Ljubljani“ na bližnje svečenike, da so (izključivši drugo maloštevilno inteligentno) in misleči najbrž, da s tem napravijo narodu res kako veliko uslugo, vstanovili zadržno. Nič škode, — bodi! Vsaka zadrža ima nekoliko pogojev obstanka tamonja tudi. Vprašanje, ki je bo reševala bodočnost, je samo: kako bo delovala brez posvetnih razumnikov! Narod pa

tam nima še dosti mož (če tudi bi bili samouki) ki bi mogli račune vsaj pregledavati, če ne napravljati.

Tam blizu Trsta imeli ste pred meseci nekaj poučen tečaj za zadržarje. Močje, ki so bili zbrani tam, so hoteli baje grozno veliko koristiti narodu. Meji drugimi se je povzpeli neki učenjak do izgotovitve takega-le računa: Na letošnjem obnem zboru posojilnice v Marezigah vržemo sedanje načelstvo, ker neče poznati političnega strankarstva v zadrži. Dovolj, da pošljemo v boj g. župnika, ki se sicer ni pečal ne s politikom, ne z gospodarskimi vprašanji. Ovdice bodo tekle in če treba pobijejo svoje brata. — Grozna vojska z 250 neznanako pobabljenimi tiskanimi volilnimi listki je šla za vojvodo, ki je bil že desetletja „izven službe“ ter metala na mizo listke, ki — niso bili tiskani ter so obsegali staro načelstvo. — Dobra šola neukemu narodu!

Nekdo drugi je dvigal pri sv. Ivanu roko v prisego, da najstarejša in najmočnejša zadrža v naši bližini, — posojilnica v Kopru — v jednom ali dveh letih propade. Tu gori pri neukem narodu veruje celo tako debelim in čistim neresnicam ter se žalostno povprašuje, kaj bo potem z nami, ki smo dolžni tam, ali pa, ki smo zadržniki tam. Nisem se pečal dosedaj mnogo z bilancami drugih zavodov, ali po takem glasu pregledal sem pa takoj zaključek računov za l. 1907 posojilnice v Kopru, da se prepričan o žalostnem nazadovanju.

Glej, glej, zlomka!

Iz zaključka sem posnel, da je imela rečena zadrža l. 1907 prometa K 1,688.000 in sicer jedno tretjino več nego l. 1906 in da že mnogo let narašča promet v tej meri, namreč vsako leto prirastek za celo tretjino. Zadržni zaklad je narasel že na K 38.000 deleži na K 12.450. — inventar na K 65.000 To je po mojem mnenju že velikanska glavica za kako zadržo v naših krajih. To mnenje sem potev tudi ob priliki, ko sem bil v Kopru, izrazil tamonjim posojilničarjem in kaj so mi odgovorili?

Dobro, ako narod, ki smo mu pomagali v hudih časih, misli, da naša zadrža ni več potrebna, naj glasuje za razpust. V tem slučaju dobi vsaki zadržnik skoraj štirikrat toliko kolikor je vložil deleža.

Kaj ne, to je možka beseda? Tam pa „lažnivi prorok“ prisega propad take zadrže? — Opozarjali pa so me tudi na dejstvo, da je propad sploh nemožen, tudi za slučaj, da bi se slabo gospodarilo, ker ima zadrža blizu 1300 neomajeno jamčljivih zadržnikov ter K 800.000 večinoma književnih tirjatev, ki so bile pokrite s K 773.000 z vlogami in le s K 89.000 z izposojilom, ki pa je le v tekočem računu z Zvezo. Lahki, ki bolje umevajo pomen takih zadrž, so baje dobili velikansko zaupanje v tisto posojilnico, katere propad so prorokovali tam blizu Trsta ter se te zadrže pridno poslužujejo v vsakem oziru. Takih propadajočih zadrž si človek želi!

Nove zadrže se snujejo na Piranščini in Buščinu, o čemer pa raje molčim, da nasprotniki ne pomandrajno ravno vzniklih klic. — Omenjamo pa, da vstanovljajo v Babičih nov konsum, ako ne bo možno oživiti starega, ki ne deluje.

Hrvatska.

Emigracija dijakov. — Plemenitost prof. Surmina.

V ponedeljek je bil komers v slovo dijakom, ki so odšli v tujino; prognani po besnilu Rauchovega režima. Udeležba je bila ogromna od strani dijaštva in meščanstva. Vršili so se ganljivi prizori, ki so pričali o ljubavi, ki jo narod goji do svojega dijaštva. Ali prišlo je tudi do manifestacij, o katerih naj bi na Dunaju resno razmišljali. Poslanec Pavelić, jeden disidentov Frankove stranke, na katero so Madjari in njihov sedanji eksponent na Hrvatskem stavili vse svoje nade, je rekel n. pr.: „Vsikdar smo — to dokazuje vsa naša zgodovina — raje služili tujincu, nego da smo imeli svojega človeka... Mi moramo biti v prvi vrsti Hrvatje in potem še le strankarji. Spominjati se toletne jubilejne svečanosti. Ko bo naš sivi vladar slavil svoj jubilej, bomo mi mogli manifestirati svojo tugo. Za nas ne bo jubilejni svečanosti.“

Do uprav dramatičnega prizora je prišlo, ko je vstopil prof. Surmin. Ko je završil svoj govor, so ovacije trajale četrte ure, kakoršnjih Zagreb še ni videl. Prof. Surmin je zaključil svoj govor rekši, da je siromak, ali kar ima poklanja mladini. In izročil je 2100 K, deloma svojih, deloma nabranih.

Pravi moralni triumf za narod hrvatski je v sporočilih, da v Gradcu, na Dunaju in v Pragi pričakujejo odprtimi srci hrvatske dijakke. Povsodi jim pripravljajo navdušene vsprejemne. Na centralni odbor prihajajo brzojavke, v katerih se Hrvatom izražajo največje simpatije in v zaničevanje nasilnežem, ki ne znajo spoštovati svetosti vseučilišča.

Posebno bratsko ljubavjo bodo hrvatski dijaki vsprejeti v Pragi. Zagotovljeno so jim razne financiellne udobnosti in menda tudi brezplačna stanovanja.

V Zagrebu so nabrali v dveh dneh 6000 K. Grof Miroslav Kulmer je nabral 2000 K.

Hrvatski listi pozivljajo tudi druge velikaše, naj posnemajo izgled grofa Kulmerja.

Sedaj bi moral uvideti tudi baron Rauch sam, da se je temeljito zaračunal se svojim zistemom zastranjanja in progiranja. Dosegel je le to, da je sedaj najbolj omražena in obsovaljena oseba v Hrvatski in padlo je nanj — prokletstvo naroda.

Odhod vseučilišnih dijakov iz Zagreba.

V torek popoldne so se pred vseučiliščem v Zagrebu zbrali vseučiliški dijaki, a tudi policistov in orožnikov je bilo mnogo. Vsaki dijak je imel v roki kovčeg in se je uvrstil v sprevod, ki je imel oditi na kolodvor. Točno ob 7 uri je krenilo pod veliko hrvatsko zastavo na državni kolodvor okoli 800 dijakov. Sprevodu, ki sta ga spremljala policija in orožništvo, se je pridružila velika množica meščanstva. Sprevod je korakal po ulicah povsem mirno in tiho. Na kolodvoru je bilo pripravljeno za dijakke, ki so namenjeni na Dunaj in v Gradec, 36 vozov. Na peronu je bilo okoli 10.000 ljudi, ki so pozdravili odhajajoče dijakke. Policija je hotela sicer izzvati skandale in nemire, ali to jej ni uspelo.

Ko je vlak odšel, se je vsa množica narodov v največem miru zopet vrnila v mesto.

Beligradska vseučilišna in zagrebški dijaki.

Razširila se je bila vest, da je senat beligradskega vseučilišča odklonil imatrikulacijo stotim zagrebških dijakov, češ, da je rok že minul. V torek so pa direktno od beligradskega vseučilišča obvestili prof. Surmina, da se zamorejo zagrebški dijaki še upisati in da bodo na beligradskem vseučilišču brezpogojno vsprejeti.

Nov veliki župan?

Reški list „Voca del Popolo“ javlja, da bo velikim županom za Liko-Krbavo imenovan uradnik na reški guberniji, baron S. Vraniczany.

Srbski cerkveni kongres.

Upravitelj Karlovaškega patrijarhata je za 16. t. m. sklical cerkveni konzistorij, ki naj določi, kodaj da se sestane srbski cerkveni kongres.

Ogrska.

Župnik Hlinka zopet obsojen.

Slovaški župnik Hlinka je bil radi zasnih izgovorov v Črnovi obsojen radi „ščuvanja“ na poldrugetno ječo in 400 kron globe.

Pravda Lengyel-Polonyi.

V torek ob 3 uri zjutraj je bila proglašena obsodba v pravdi bivšega ministra Polonyi proti poslancu Lengyelu radi obrekovanja in žaljenja uradne osebe. Lengyel je bil obsojen na tri meseca ječe in 1000 kron globe radi žaljenja. Glede obrekovanja pa je bil oproščen. Obsodba se ima proglašati na čelu lista „A Nape“. Obsodba pravi, da je Lengyel zakrivil razžaljenje osebne časti. Oteževalno okolnost nahaja obsodba v tem, da je bila razžaljena na časti odlična oseba.

Lengyel je obsojen v globo. Ob enem pa znači vsa ta pravda nepopravljen moralen polom bivšega ministra in ob enem uničevalno obsodbo silne korupcije, ki vlada na Ogrskem na vseh upravah in viših slojih. Razprava je prinesla na dan toliko umazanosti in škandalov, kakoršnji niso možni niti v Turčiji. Razgrnila se je ostudna slika, ki je kazala, kako najodličnejše osebe zlorabljajo svoje položaje in svoj politični vpliv v to, da bogate — same sebe. Razprava je pokazala, kako se ljudje do ministrov tam gori dajajo podkupovati. Na kratko: pravda Polonyi-Lengyel je prinesla gorostasno sramoto na vso madjarsko upravo in vse madjarsko javno življenje. Lengyel je obsojen radi žaljenja na časti, ali čast Polonyi-ja je izgubljena.

Pogreb generala Túrre

se je vršil v ponedeljek v Budimpešti ob veliki udeležbi občinstva.

Konferenca narodnostne stranke.

Narodnostna stranka je na svoji konferenci sklenila, da bo sodelovala v proračunski razpravi in da bodo o tej priliki govorili poslanci Polit., Mihaly in Hodja.

Rusija.

Imenovanje katoliškega metropolita za Rusko.

Mesto metropolita za Rusijo, ki ima svoj sedež v Petrogradu, je izpraznjeno že več let. Vršila so se med rusko vlado in Vatikanom pogovori radi popolnjenja tega mesta, a niso uspela, ker noče Vatikan priznati nasilnega odstranjenja škofa v Vilni, barona Roopa.

70 Židov aretovanih na predavanju.

„Voss. Zeitung“ poroča iz Varšave, da je imel v stanovanju nekega bankirja v Vilni predavati židovski pesnik in pisatelj Salem Asch. Bankir si je za vsaki slučaj izposloval dovoljenje od policije; vendar je med predavanjem policija udrila v stanovanje in aretirala 70 navzočih oseb, ki jih je izpustila še le, ko je vzela njih imena na znanje.

Preosnova finske uprave.

Kakor javljajo iz Petrograda, nameravajo ruski vladni krogi preosnovati kancelarijo finskega generalnega guvernerja. V bodoče bo baje finski generalni guverner spadal pod rusko ministerstvo za unanje stvari. Stroške te kancelarije in unanje reprezentacije bo tudi v bodoče plačevala Finska.

Drobne politične vesti.

Stroški Avstrije za novopazarsko železnico. Nek strokovni list je izračunal, da bodo stroški za novopazarsko železnico [znašli: Mitrovica—Novi Pazar — Prijepolje 167 kilometrov po 260.000 kron

— 43,420.000 kron. Prijepolje—Prijepolje 31 kilometrov po 150.000 kron — 4,650.000 kron. Železniški park 2 m'l. kron. — Skupno 50,070.000 kron.

Poliska šola v Hnilceh, zažgana iz privatnega maščevanja. Dne 21. aprila je bila v vasi Hnilce, okraj Podhajec v Galiciji, ki ima mešano prebivalstvo, malorusko in poljsko, zažgana poljska šola, ki jo vzdržuje poljska šolska družba. Poljaki so osumili Maloruse, češ, da so oni zažgali šolo iz narodopolitičnih razlogov. Sedaj se je pa dokazalo, da je bila šola zažgana iz privatnega maščevanja.

Vatikan in nemški centrum. Berolinska „Kreuzzeitung“ je izvedela od zanesljive strani, da se sv. Stolica ne bo umesčevala v spor med nemškim centrumom in vlado ter da ostane popolnoma nevtralna.

Srbski ministerski uradnik odpuščen. Znani srbski pesnik Jovan, Dučić, uradnik v srbskem ministerstvu unanjih stvari, je bil brez vsake motivacije odpuščen iz službe. Govori se, da je ta odpust v zvezi z namišljeno veliko-srbsko propagando v Bosni in Hercegovini. Dučić je rodem Hercegovce.

Dnevne vesti.

Tržaška volilna reforma. Predčerašnjem je imel pododsek sejo, v kateri je končno revidiral načrta volilne reforme, kakor je določen po vsprejetih spremembah na vladnem načrtu. Za petek je sklicana volilna komisija, da sklepa o onih predlogih pododseka, ki jih komisija še ni odobrila.

Ker pa je računati, da komisija odobri te predloge in da dovrši svojo nalogo, bo spremenjeni načrti bržkone že v soboto priobčeni vladi. Nadaljni razvoj stvari bo torej odvisen od vlade. Če vlada pritrdi spremenjenemu načrtu, oziroma sklenjenim spremembam, otegne biti deželni zbor kmalu sklican, da definitivno vsprejme volilno reformo.

V svoji petkovi seji se bo komisija bavila tudi z zahtevo trgovske zbornice, da se jej prepusti pet mandatov. „Piccolo“ je doznal, da je centralna vlada naklonjena tej zahtevi trgovske zbornice.

„Slovenec“ v album. „Naj bi enkrat na Dunaju umeli po teh dejstvih (dogodkih na Hrvatskem), kako [vnebovpijoče se vlada na Hrvatskem v imenu Njegovega Velikanstva. In vse to se skuša pokrivati s tem, da se širijo opisovanja, kako da je Hrvatska okužena od velikosrbskega gibanja in kako da je potrebno nasilje za obranitev dežele. Se nikdar se niso tako frivolno širile take vesti z dobroproračunjenim namenom, da bi sleparili na Dunaj.“

Tako piše dunajski „Reichspost“ — list torej, ki je z našim „Slovencem“ v zelo tesnem sorodstvu — mišljenja. Iz izvajanj v dunajskem listu doznava torej „Slovenec“, da je se svojim širjenjem vesti o velikosrbski propagandi sodeloval na gonji, ki je bila brezprimerno frivolna...! „Slovenec“ poroča morda, da je on govoril o velikosrbski propagandi v Bosni in Hercegovini. Na te prigovore bi mi odgovorili, da je baron Rauch svojo klevetniško kampanjo proti Srbom na Hrvatskem, izlasti pa proti srbski samostalni stranki začel ravno z razširjevanjem vesti, da je velikosrbska propaganda [v Bosni in Hercegovini delo srbske samostalne stranke na Hrvatskem! Kdor je torej širil vest o velikosrbski propagandi v Bosni in Hercegovini je podpiral kampanjo Rauchovo proti Srbom v Banovini. In to je bilo — po izreku „Reichspost“ — brezprimerno frivolno.

To sodbo socialno krščanskega lista naj si „Slovenec“ zapiše v album. Vemo sicer, da je tisto večno opozarjanje na svojo — lojalnost pri nas v Avstriji za nekatero stranke zares lukrativen posel, ali predaleč v tem ne bi smel iti noben slovenski list, ako hoče biti vreden imena — slovenski.

[[Iz kancelijske službe. Kancelijski oficijal Anton Evora na c. kr. deželnem sodišču v Trstu je imenovan gruntovničarjem. Premeščen je kancelist Anton Krulčić iz Lošinja v Pulo.

Odlok sv. Stolice glede tukajšnjega samostana benediktink. „Piccolo“ poroča iz Rima ozirom na znane skandale v tukajšnjem samostanu benediktink, da se cerkvena oblast v Rimu bavi intenzivno s to stvarjo. Uporabilo da se je zlasti prisotnost škofa dr. Nagla v Rimu, da se stvari prične na dan. Kompetentna oblast se je prepričala, da so bile obdolžitve večinoma opravičene. Odločitev pride baje v kratkem v Trst. Zagotavlja se zlasti, da bo dosedanja opatinja Salezija Šušan premeščena v kak severnejši samostan nemške regule. V prihodnjem pa se bo za tukajšnji samostan jemalo opatinje iz kakega drugega samostana laške regule.

Kratka železniška zveza Trst—Opatija preko Učke. Železniško ministerstvo je dovolilo dunajski podjetniški tvrdki Jakob Ludovik Münz za dobo enega leta, da prične tehnična predpripravljalna dela za normalnotirno lokalno železnico, ki bi šla z državne proge Hrpele—Kozina—Pula preko sedla Učke v Veprinac in od tam do zaliva v Preloki. S tem načrtom bi se oživilorila zelo kratka železniška zveza od Trsta v Opatijo. Vožnja, ki traja sedaj od Opatije do Trsta 4 in pol ure, bi se skrajšala na 1 in pol ure. Tvrdka Münz je izdelala dva načrta. Po prvem načrtu bi vodila nova železnica s postaje Lupoglava v Lovran; pri tem bi se napravil skozi Učko v višini 600 metrov, nad morjem

štiri kilometre dolg tunel. Na sedlu Učke (1000 m. nad morjem) bi se zgradila postranska proga. — Po drugem načrtu bi šla železnica s postaje Lupoglav naravnost preko sedla Učke in preko Veprinca v Preluko. Ta načrt bi bržkone ugaljal tudi vladni in bi ga podpirala. Stroški za to železnico so proračunjeni na 6 do 7 milijonov kron. Ako se zgradi ta proga, bi bila Učka, s katere je krasen razgled, pristopna tudi turistom. — Omenjena tvrdka Münz je dobila predkoncesijo tudi za železniško progo Pazin—Motovun (proga Trst—Poreč).

Dr. Hinko Tecilazić, specialista za otroške bolezni, nas prosi naj objavimo, da ordinira od današnjega dne v ulici Stadion št. 6 (gledališče Fenice) od 2 do 3 ure pop.

Zaradi nemške cesarske dvojice, ki se je včeraj iz Pale odpeljala na Dunaj, so bile izdane stroge odredbe. Ob železniški progi v Istri in na Kranjskem so bili povsod, izlasti na postajah in stražnicah stražili orožniki.

Umrila je včeraj nagloma gospa Gabriela pl. Burgstaller-Bidischini, soproga bivšega državnega poslanca in mestnega svetovaleca g. Josipa pl. Burgstaller-Bidischini. Pokojnica, ki je dosegla starost 78 let, je bila velika dobrotnica ubogih in potrebnih in se je mnogo trudila za dobrotne zavode.

Odhod vrliga uradnika. Naprošeni radi volje objavljamo: Dne 5. maja je stopil v stalno umirovljenje g. višji poštni kontrolor Franjo Gregorič, ki je sedem let vodil oddelke za pismonoše. Bil je radi svoje nepristranosti in dobrote obče priljubljen pri vseh predložitelnih uradnikih in vslužbencih; zlasti Slovencem bil je pravi oče. Ob tej priliki mu veččijo hvaležni pismonoše, da bi dolgo užival zasluženi pokoj.

Novi Lloydov parnik „Praga“, ki je bil predvčerajšnjem spuščen v morje, je 112. ladja, ki je bila dosedaj zgrajena v Lloydovem arsenalu. Novi parnik, dvojček „Graz-a“, ima dolžino 108 60 metrov, širino 13 04, in nosi 4500 ton. Bo opremljen z največjim luksusom in z modernim „comfort“ za prevažanje 70 pasažirjev I. razreda in 30 jih II. razreda. Glavni motor bo razvijal 3.200 konjskih sil, tako da bo poprečna hitrost na uro znašala 14 milj.

Paroplovna zveza Trsta z Benetkami. Od prihodnje sobote 9. t. m. nadalje bodo vozili Lloydovi parniki trikrat na teden med Trstom in Benetkami. Iz Trsta odpluje parnik opolnoči ob sobotah, ponedeljkih in četrtek, povrne se pa vsako nedeljo, torek in petek opolnoči.

Poroke, rojstva in umrljivosti. Od 26. aprila do 2. maja se je v tržaški mestni občini poročilo 39 parov. Rodilo se je 114 otrok in sicer 54 moških in 60 žensk; od tih 26 nezakonitih. Umrlo je 109 oseb, in to, 52 moških in 57 žensk; od tih 22 izpod enega leta.

S Proseka. Povodom poroke g. Drago Komaca, vodje železniške postaje, obče priljubljenega in poštovnega narodnjaka, tajnika pevskega društva „Hajdrih“, z gospo Elizo Dolencovo, kličemo: Zarek sreče naj Vaju vedno spremlja in na bodočnost vajinega življenja naj ljubi Bog rosi obilo blagoslov!

Društveni pevski društva „Hajdrih“.

Tržaška mala kronika.

Dete padlo iz okna. Celso Manzini, star 5 let, stanujoči na Opčinah, se je včeraj, neopažen od roditeljev, približal oknu svojega stanovanja v drugem nadstropju. Na enkrat pa je zgubil ravnotežje in telebnil dol na cesto. Težko poškodovanega so ga prenesli v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da si je zlomil golenico in bržkone tudi razbil črepijo.

Lepa posredovalka! Mornar Alphen angleškega parnika „Mombassa“, ki je moral odpotovati te dni, je pooblastil neko lahkotno, Ano Marijo Buratto, staro 40 let iz Treviso, naj mu proda uro in srebrno verigo vrednosti 14 kron. Ker ista se ni več oglasila in ni imel Alphen časa počakati, jo je ta-le šel iskat in našel predstojnikom ob 12^{1/4} v kavarni „Europa Felice“. Mornar jo je vprašal, kaj da je z njegovimi stvarmi, a Burattova je za ves odgovor skomizgnila z ramami. Tedaj pa je Alphen poklical redarje in jo dal aretirati. Na policiji je žensčina zanikala, da bi bila kedaj kaj dobila od mornarja, ali na pričanje istega so jo pridržali v zaporu.

Riziko dela. Martin Dekalič, star 36 let, dninar pri škedenjskih plavžih, je pal včeraj iz vagona in si zlomil levo ramo. Prenesli so ga v bolnišnico.

Otrok ranjen. Fran Bandel, star 9

let iz Pliskovice, si je včeraj strl kazalec in palec, ko je igral s sekuro. Sprejeli so ga v bolnišnico.

Izredniki in razgrajali Aretirani so bili predstojnikom štiri običajnih ponočnih „pevcev“.

Kolesar in vreme. — Danes: Stanislav akof. — Jutri: Prikazen Mihalca ark. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 20° Cels. — Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Motno. Zmerni vetrovi. Temperatura mila.

Društvene vesti.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico vabi v naš Sv. Križ vse tovariše in prijatelje na občni zbor v nedeljo dne 10. t. m. ob 10 uri dopoldne. Poleg zanimivega dnevnega reda z izletom v Brojnico je tudi predavanje dr. J. Pertota o nalogi: Kako povsipešuje ljudska šola javno zdravstvo.

Jedini primerni vlak za spodnjo okolico in mesto ob 8 uri 55 min.

Klub „Boliša bodočnost“ vabi vse svoje člene na sestanek, ki se bo vršil danes zvečer točno ob 8. uri. Na programu je predavanje o Prešernu. Po predavanju je pogovor o zelo važnem vprašanju. Zato so naprošeni vsi, da se tega sestanka gotovo udeležijo.

Čitalnica pri sv. Jakobu priredi v nedeljo 10. t. m. pevsko zabavo v gostilni g. Kosiča (pri stari breskvi) ulica Belvedere. Opozarja se gg. pevce in gce. pevke, da se udeležijo polnoštevilo. Zbirališče ob 4 uri pop. v društvenih prostorih.

Kolesarsko društvo naznanja, da priredi v nedeljo dne 10. t. m. izlet v Nabrežino.

Odhod izpred društvenih prostorov via Stadion 19, točno ob 1 i pol uri popoldne.

Opozarjamo zunanje člene, da naj čakajo na Odbor.

Pros. kn. — Zdravo!

Pevski zbor bratovšine sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu vabijo svoje pevce, naj se vedno vdeležujejo pevskih vaj, ki se vrše vsako sredo in petek v lastnih prostorih (nasproti cerkve, kjer je bil prej policijski komisariat) od 8 do 10 ure zvečer. Vsprejemajo se tudi nove pevske moči. Kdor želi pristopiti, naj se prijavi pri pevski vaji.

Književnost in umetnost

Zborovanje jugoslovanskih umetnikov v Zagrebu. V soboto so imeli jugoslovanski umetniki v Zagrebu zborovanje, na katerem so volili nov odbor zveze jugoslovanskih umetnikov „Lada“ in razpravljali o vprašanju, kje se ima prirediti bodoča IV. jugoslovanska umetniška razstava. Za predsednika Zveze je bil izvoljen Slovenec Ferdo Vesel, za tajnika pa Slovenec Hugo Gerbič. Po daljši debati se je soglasno sklenilo, da se priredi IV. jugoslovanska umetniška razstava l. 1909. v Ljubljani. Deputacija jugoslovanskih umetnikov je šla na to k ljubljanskemu županu g. Ivanu Hribarju ki je bil slučajno v Zagrebu, ter ga prosila za naklonjenost in podporo. G. župan je deputacijo sprejel najljubezniveje in obljubil, da bo vse storil, da se omogoči prireditvi razstave v Ljubljani: med drugim je tudi obljubil, da bo mestna občina ljubljanska preskrbela prostore za razstavo, kakor tudi potrebni denar za pripravljalna dela za

Dr. Hinko Tecilazić
je odprl svoj ambulatorij
za otroške bolezni
v ulici Stadion 6, I. n.
(gledališče Fenice)
ter ordinira od 2. do 3. ure pop.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najuspešnejše sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je TEKOČINA GODINA

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

TOVARNA POHIŠTVA Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloga:

Piazza Rosario št. 1.
Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Ako hočete, da Vam lasje zrastejo in postanejo lepi,

Ako hočete, da Vam ne bodo lasje izpadali,

Ako hočete, odpraviti z glave luske, rabite edino le znamenito

Chinina

Salus

Na prodaj v parfimerijah mirodinicah in brivnicah v buteljkah po

K 1.20 in K 1.80.

Paziti je na ponarejanja.

Nešteto spričeval dokazuje izbornost in vspeh.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Cermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

DRUGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140

Izbor drog, barv, čopičev, pokostil, parfumov, ša. mlo. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenega sirupa, tamarinda, malinovec itd. itd.

Vsakovrstne slamnike priporoča st. občinstvu in gg. trgovcem Fran Cerar, tovarna slamnikov v Stob p. Domžale Kranjsko. Cenik na zahtevo pošt. prosto. Cene primerne, postrežba točna. 580

F. Pertot urar

Trst, ulica Poste Nuove 9

Lepe ure najboljših tovar.

Najnovejša stenske ure. Izbor ur za blrme darila. Popravlja po zelo nizkih cenah.

Želez. kina-vino Serravallo

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provozroča voljo do jedi utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

Izborni okus. Izborni okus.

J. SERRAVALLO - TRST

SLOVENCIM NE ZAMUDITE OBISKATI

Pariške prodajalnice obuvala :: :: ::

Trst ul. S. Antonio št. 4 (hiša Terni)

(Calzoleria Parigina)

kjer najdete vsaki dan nove dohode najlepšega obuvala za gospode, gospé in otroke. Največja eleganca, cene zmerne, blago prve vrste.

razstavo. Na zborovanju je bil tudi znani bolgarski slikar Vješin iz Solije, ki je ob enem slavil 25 letnico svojega umetniškega delovanja. V Ljubljano poide v kratkem kipar g. Rudolf Valdec iz Zagreba, da se posvetuje s slovenskimi umetniki o razstavi.

Vesti iz Goriške.

x Kmečko posojilnico so ustanovili v nedeljo v Prvačini in se je takoj podpisalo okoli sto deležev. Predsednikom je izvoljen župan France Furlani, denarničar je nadučitelj Josip Orel, tajnik in voditelj pa Vinko Gregorič. V odbor so izvoljeni: Andrej Pahor, Alojzij Stanič, in Andrej Vodopivec. V nadzorništvu pod predsedništvom dr. Josipa Faganelja za Prvačino Josip Mozetič, Josip Šušmelj in Josip Gregorič, za Dornberg tamonjši nadučitelj Ignacij Križman, za Gradisce Peter Keršovan in za Vogrsko Josip Gregorič.

x Sirotišče za Furlanijo. Poslanec dr. Faidutti je že pred več časom preplaval vso Furlanijo z okrožnico, v kateri pozivlja ljudstvo k darovom in prispevkom, da bi se zgradilo za vso Furlanijo deško sirotišče, s čimer bi Furlani proslavili 60 letnico cesarjevega vladanja. Temu pozivu se ni odzval skoraj nikdo. Dr. Faidutti poleg tega vnovič duhovnem, občinskim zastopom in katoliškim društvom toplo na srce, naj se vendar zganijo in nabirajo darove za ta prepotrebni zavod, čegar ustanovitvi se mora še letos vsakakor pričeti, ako tudi le v manjšem okviru. Ta poziv je najprej odgovor na tozadevno nedeljsko, po goriškem županu sklicano zborovanje v mestni dvorani.

Vesti iz Istre.

Letošnja glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija za Istro se bo vršila v Puli dne 31. t. m. Iz Velcskega in Opatijske pripelje goste v Pulo poseben parnik.

V Črnomkalu bo dne 24. maja velika vrtna veselica na dvorišču g. K. Šiškovica. To zabavo priredi pevsko društvo iz Podpeča s sodelovanjem dramskega skupa „Istra“ iz Kopra.

Bližnja slavna pevska društva naj bi prihitela ta dan v prijazni Črnikal, da se kodo z nami bratski veselila ter povečavala slavnost s kako pevsko točko. Pridite, da se pozdravimo, kajti tudi mi, že dolgo časa speči, vstajamo.

Gospod Šiškovič nam zagotavlja prav dobro postrežbo in poskrbi tudi, da se slavnost kom grlica ne pesuše. V slučaju slabega vremena se slavnost prenese na prihodnjo nedeljo.

Vsa ona pevska društva, ki mislijo prijazno sodelovati s kako pevsko točko, so naprošena, da takoj raznanijo radi sestave programa in razpošiljanja vabil.

Črnikale.

Vesti iz Kranjske.

Občinski svet ljubljanski je imel v torek sejo. — V deželni šolski svet je bil namesto dr. Bleiweisa izvoljen dr. Ivan Tavčar. Namesto Iv. Kollmanna se je poslal v upravni odesk „mestne branilnice“ g. Anton Svetek, ki vodi provizorično pisarniško ravnateljstvo.

Glede na poklonitveni sprevid ob jubilejnem letu cesarjevem je referent prečital županovo pismo, kjer župan izjavlja, da je odklonil častno članstvo v tozadevnem centralnem odboru. Od sprevida bodo sami Dunajčani imeli korist, pokazali so pa Dunajčani se nedavno sovražnost do Slovanov. Ljubljana proslavi sama jubilej v smislu cesarjevem z dobrodelnimi razpravami. Zato mestni občinski svet ne dovoli prispevka.

Nato je pričela razprava o „Dramatičnem društvu“. Na predlog poročevalcev se vodstvo gledališča izroči ravnatelju, ki bo dobival iz mestne blagajne 7200 K plače na leto. V odbor „Dramatičnega društva“ sta bila izvoljena dva delegata mestne občine s pravico veta, kadar bi odbor „Dramatičnega društva“ v škodo društva in gledališča dovolil izdatke, ki spravijo lahko v nevarnost proračunsko ravnotežje. Ravnatelj bo imenoval občinski svet na tereno predlog „Dramatičnega društva“. Ravnatelj mora biti Slovenec, pisatelj in vešč tehniškemu vodstvu. Služba se razpiše tekmo 14 dni. Služba je provizorična in velja trimesečna odpoved.

Smrt vsled stave. Peter Modic iz Velikih Blok pri Ložu je spil za stavo liter žganja. Takoj nato se je zgrudil in na mestu umrl.

Nabor v političnem okraju Kamnik. Med 609 nabornikov je bilo potrjenih 226, torej 33. od sto, kar je izredno veliko število.

Permanentni odesk kranjskega deželnega zbora za volilno reformo ima svojo prvo sejo v soboto.

Kranjski deželni odbor je brzojavno izrekel češkemu deželnemu odboru svoje sožalje ob smrti češkega deželnega odbornika dr. Herolda.

Vesti iz Štajerske.

Mlad rešitelj življenja. V Mariboru je učenec 3. razreda na realni Amand Lorber rešil življenje 2 in pol letnemu otroku, ki bi bil sicer v potoku utonil.

Razne vesti.

Koliko zemlje imajo ruski velikaši. Zanimivi so podatki o stanju bogastva zemljšč, ki jih imajo ruski velikaši. Knez Sergij Galicin poseduje majorat v premski guberniji v obsegu 1 mil. hektarjev, razun tega ima 40.000 hektarjev v vojski guberniji, 19.901 v srednji Rusiji in mnogo hiš v Moskvi in Nižnem Novgorodu. Za knezom Galicinom pride na vrsto tajni svetnik Rakovišnikov. Njegov majorat ima 279 hektarjev v Krimu, kjer je zemlja najdražja 80.000 hektarjev v premski, 43.788 v Krimski guberniji in nekoliko hiš v Moskvi s pripadajočim zemljiščem 170 hektarjev. Za tem pride grof Semerečev z velikim imetkom v enajstih gubernijah po 45 hektarjev, v vsaki, v drugih 7 gubernijah po 60 hektarjev in hiše v Petrogradu in Moskvi.

Za grofa Davidova se zna, da ima posestva v devet gubernijah in hiše v Petrogradu, Novgorodu in Orelu.

Semerečev, Davidov in Orlov smatrajo se za najbogatejše posestnike v Rusiji. Za njimi pridejo manji posestniki. Brata Balašev, Nikolaj ima 378.889 hektarjev zemlje, Ivan 324.623 hektarjev in dve tvornici, državni svetnik Špiljevski ima 150.000 hektarjev, grof Aleksander Bonbrinski 55.353 hektarjev in mnogo hiš v Petrogradu, glavni dvorni maršal knez Volkonski ima 49.000 hektarjev. Velika posestva ima tudi grof Ignatjev, ki ima samo v avstrabanski guberniji 128.000 hektarjev. Bogati so tudi grofi Stroganovi: razun hiše v Petrogradu imajo okoli 200.000 hektarjev zemlje.

Išče se prodajalka za tobakarno, zmožna slovenskega jezika. Naslov via Molin piccolo 14, Tobakarna, od 3. ure naprej. 670

Proda se zaloga vina v dobrem kraju v sredini mesta. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 668

Izvrstno trgovinsko podjetje se proda, zaradi starosti — kakšno? pove ŽIVIC, Trst, Trgovinska ulica 2. 667

V nedeljo 3/5 sem v mojej restavraciji v Stanjelu prejel od družbe Hrvatov in Srbov več razglednic, katere je moja dekla — po pomoti — dala na pošto brez znamk. Dotični gg. naj blagovolé oprostijo. — Avgust Starc. 665

V najem se da kmečka hiša z velikim zemljiščem. — Metzger 74, ulica Romagna. 669

Agente za zavarovanje proti požaru itd. išče Drsg. Starec, glavni zastopnik „Zavarovalnice“ na Proseku pri Trstu. 627

Rihenberk pod Stanjelom je najlepši kraj Viraške doline. — Gostilna. Ličen nudi tčno postrežbo, izborna vipavska vina, teran kraški in Steinfeldsko pivo; 21 sob za prenočišča. — Maks Ličen, gosti ničar. 557

Išče se pošteno dekle k malej družini v Dalmaciji, katera bi vstopila v službo za pohišna dela Mes čna plača K 20. Stroške potovanja se jej po enem letu služba povrne. Naslov: Marija Jencsek, Molini di Ereno, Dubrovnik (Dalmacija). 810

Anton Perhauz, klepar

TRST, ulica Pouziana P. št.

628 (Sv. Jakob)

sprejme vsako kleparsko delo

po zmernih cenah.

Trgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11
Velika izbira belih in barvanih moških srajc, ovratnikov, za-
pestnikov, ovratnic. Nov dohod pletenin za pomladno sezono.

Prvi valični mlin Josefa Krausa sinovi

Delniška družba v Osijeku.

Glavno zastopstvo

za Trst, okolico, Istro, Goriško
in Dalmacijo

Friderik Schwarz, Trst

ulica Valdirivo št. 3

TELEFON 945

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer:

za celo leto	kron 30
pol leta	20
četrt	12
za en mesec	6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke.

Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilno puščice, katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štetiti svojo deco.

Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

ZALOGA POHISTVA TOVARN
MIZARSKA ZADRUGA
v GORICI-SOLKAN
TRST VIA DEI RETTORII (ROSARIO)
PALAČA MARENZI
PODRUŽNICE: SPLJET, REKA
TELEFON 11631

Restavracija „AURORA“

Trst, ulica Giusue Carducci 15
in ul. S. Giovanni 13

Hrv. tambur. dr. „Atila“

v narodnih nošah.

Svira glasbeni in drugi instrument vsaki dan od 7 do 12. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih od 4 ure popoldne do 12. zvečer.

Črevljarnica Raffaelo Caris

TRST, ulica delle Mura št. 7

Izdeluje vsakovrstne črville po

amerikanskih ali francoskih oblikah ter

izvršuje vsako popravo v 24-ih urah.

CENE ZMERNE.

Zaloga in prodaja originalne angleške orme za črville

Zaloga oglja

Josip Turkovich

TRST, ulica delle Mura št. 12

Oglje sladko 25 kg K 2.20

Premog Briquettes & Cocke.

Skladišče lesa.

Izvrši se takoj vsako naročilo — brezplačno na dom.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ulica Vincenzo Bellini št. 10

nasproti cerkve sv. Antona novga

vsakovrstne verižice po pravih tovar-

niskih cenah.

TOVARNA ZRCAL

ATTILIO PIZZORNO

TRST, ulica Giuseppe Parini št. 9 — vogal

ulice Giorgio Vasari. - Telef. 687.

Ogledala navadna in oglašena. — Posrebenje starih

zrcal. — Skladišče kristalov, navadnega in delnega

stekla. — Zaloga navadnih in oglašanih šip za kočije.

Oglašeni kristali, vezani z medjo. — Zrcala z ure

Sipe z vsakovrstnimi risbami. — Apaniranje šip

Nad 40-leten vseh

PASTIGLIE PRENDINI

od ogolunjenih sladkih škorp

znajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu

Počastice z kolajnam in diplomo

Zdravniško priporočane pri gribovih, kašlju

hrupavosti, kataru.

Pedelujejo pevcem in govornikom čist glas.

Zaloga v lekarni PRENDINI in v vseh

boljših lekarnah v Trstu in Evropi.

Pasiti je na nepoštena ponarejanja

ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“

ANTON SKERL

mehanič, zapiseženi izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, luči in protisvetil

inofonov, zvonofonov, in fonografov. Zaloga priprav za tožiti pvo

Lastna delavnica za popraviljanje šir, strojev, koles, motokoles

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.

TELEFON št. 1734.

S to znamko preskrbljeni

Maršnerja
šumeči

limonadni bonboni

z malinovim, limonovim, jagodnim črešnjev-

in in prvenčevim okusom

so najbolji.

Prva češka delniška družba za orijent.

in sladkorne izdelke

A. Maršner, Kraljevi Vinogradi

Zastopnik GIUSEPPE FANO

TRST - ulica Nuova 5, 1.

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerno, Počkaj & oglj.

Hotel Balkan